

Onderwerp

17e voortgangsbericht Windenergie

Kern mededeling:

Hierbij ontvangt u het 17e voortgangsbericht Windenergie. Met dit voortgangsbericht informeert het college de Staten over de ontwikkelingen in het tweede kwartaal van 2023.

Mededeling:

Op 13 juli 2016 hebben Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten bij motie verzocht om periodiek te informeren over de voortgang en de uitwerking van de uitwerking van het op 13 juli 2016 vastgestelde Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. Met dit 17e voortgangsbericht (over het tweede kwartaal van 2023) geven Gedeputeerde Staten uitvoering aan deze motie. In maart jl. heeft u het vorige voortgangsbericht ontvangen.

Registratienummer

3169817

Datum

29 september 2023

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
17 ^e voortgangsbericht windenergie	3166325	ja

PROVINCIE FLEVOLAND

Voortgangsbericht uitwerking beleid Windenergie

Voortgangsbericht 17
2^e kwartaal 2023

Met dit voortgangsbericht informeren wij Provinciale Staten over de uitvoering van het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. In verband met de verkiezingsperiode voor de Provinciale Staten is Q1 2023 in het vorige voortgangsbericht opgenomen.

In het Regioplan is een uitwerking van het provinciale beleid voor windenergie in zuidelijk en oostelijk Flevoland vastgelegd. Het plan voorziet in de vervanging van de huidige generatie windmolens door nieuwere en efficiëntere turbines, waardoor het mogelijk is om meer dan twee keer zoveel duurzame energie op te wekken dan met de vorige generatie molens het geval is. Daarnaast is de voorwaarde gesteld dat bewoners en ondernemers uit het gebied de mogelijkheid moeten krijgen om financieel in de ontwikkeling van windparken te participeren. Hiermee draagt het beleid bij aan economische structuurversterking en een vergroting van het lokale en regionale draagvlak.

1. Obstakelverlichting (Naderingsdetectie)

Naderingsdetectie kan ervoor zorgen dat obstakelverlichting van windturbines niet permanent hoeft te branden. De haalbaarheidsstudie voor het toepassen van naderingsdetectie is goedgekeurd door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Dit betekent dat naderingsdetectie mag worden toegepast op windmolens in Flevoland. Bij de behandeling van de Programmabegroting 2023 is een bedrag van 1,5 miljoen euro geoormerkt voor het toepassen van naderingsdetectie van al vergunde windparken in Flevoland. Op dit moment wordt samen met de Rijksoverheid aan een (financierings-)regeling gewerkt om het toepassen van naderingsdetectie door de windparken eventueel met financiële middelen te kunnen ondersteunen.

2. Natuuraspecten

Onderzoek zeearend / kiekendieven

In het vorige voortgangsbericht zijn de resultaten van het uitgevoerde zenderonderzoek naar het risico op aanvaring met een windmolen voor de zeearend en bruine kiekendief gemeld. Over de resultaten van dit onderzoek bent u op 8 november 2022 geïnformeerd (#3029525).

In Q2 2023 zijn de resultaten van het onderzoek door Wageningen University & Research (WUR) gepresenteerd tijdens een informatiebijeenkomst voor windkoepels met een verhoogd aanvaringsrisico in hun plangebied.

Tijdens deze bijeenkomst is ook de toepassing van cameradetectiesystemen besproken. Dergelijke systemen kunnen automatisch vogelsoorten identificeren en relevante windmolens stilzetten bij een naderende aanvaring. Hierdoor worden aanvaringsrisico's gereduceerd zonder onnodige stilstand van windmolens. Windpark Zeewolde heeft een apart onderzoek laten verrichten naar de vluchtbewegingen van de zeearend in hun plangebied. Aan de hand van deze uitkomsten overweegt Windpark Zeewolde een dergelijk systeem te implementeren.

Op 30 juni 2021 hebben Provinciale Staten de motie "Maak windmolens vogelvriendelijk" aangenomen. Hierin is het college van Gedeputeerde Staten verzocht hiervoor een passend voorstel te doen. In Q3/Q4 zal het college Provinciale Staten hier bij betrekken.

3. Windpark Eemmeerdiijk

Zoals gemeld in het vorige voortgangsbericht is in januari 2023 de toren van een windmolen van het windpark Eemmeerdiijk afgebroken. Vattenfall, de eigenaar van het windpark, heeft onderzoek uitgevoerd naar de oorzaak.

Resultaten van dit onderzoek wijzen op een losgetrilde pitch-cilinder waardoor de rem niet meer werkte. Daardoor zijn de rotorbladen steeds sneller gaan draaien waardoor de molen uit balans is geraakt en de toren afbrak.

In het najaar is de pitch-cilinder vervangen, maar niet correct geïnstalleerd. Vattenfall concludeert dat de niet goed geïnstalleerde cilinder het incident in gang heeft gezet, maar vanwege een verouderd en onbetrouwbaar ontwerp faalde het veiligheidssysteem. Een beter ontwerp had kunnen voorkomen dat de cilinder kon lostrillen en dat de bladen in de werkstand gingen staan nadat de pitch-cilinder was losgekomen. Achterstallig onderhoud, metaalmoeheid of ouderdom van de windmolen speelden geen rol bij het incident.

Vattenfall heeft laten weten dat de 17 windmolens vóór 1 oktober 2023 worden verwijderd.

4. Onderzoek Randstedelijke Rekenkamer Windpark Hanze

Tijdens de vergadering op 29 juni 2022 hebben Provinciale Staten de Motie vreemd aan de orde van de dag 'Statenonderzoek Windpark Hanze' aangenomen. Met deze motie hebben Provinciale Staten besloten om de Randstedelijke Rekenkamer een onderzoek te laten starten naar de participatie van bewoners en ondernemers bij Windpark Hanze en de rol van de provincie daarbij. Daarnaast is de Randstedelijke Rekenkamer om advies gevraagd hoe dergelijke participatietrajecten verbeterd kunnen worden.

In Q2 2023 heeft de Randstedelijke Rekenkamer dit onderzoek in opdracht van Provinciale Staten uitgevoerd. Het resultaat van het onderzoek wordt in het najaar van 2023 verwacht.

5. WindDay 2023

WindDay is een jaarlijks congres voor stakeholders op het gebied van windenergie. Doel is alle partijen bij elkaar te brengen om vanuit windenergie een verantwoorde bijdrage te kunnen (blijven) leveren aan de energietransitie. Innovatie, ruimtegebruik en energie-uitwisseling zijn centrale thema's.

Dit jaar, op 15 en 16 juni, was provincie Flevoland gastheer voor WindDay 2023, georganiseerd in een uitverkocht Aviodrome. Gedeputeerde Jop Fackeldey heeft een openingsspeech gehouden over de historie van windenergie in Flevoland en welke ontwikkelingen de provincie heeft doorgemaakt op dit gebied. Tijdens WindDay was provincie Flevoland aanwezig met een stand om bezoekers te informeren over het aandeel in de windenergietransitie. Ook hebben wij hier de gebundelde interviewserie #durftefalen uitgedeeld aan de deelnemers. Daar refereerde Jop Fackeldey ook aan in zijn speech. Uiteenlopende mensen uit de wereld van windenergie vertellen in deze vraaggesprekken meer over hun ervaringen en de lessen die zij leerden uit dit proces.

De interviews zijn hier te lezen: www.flevoland.nl/getmedia/4f8d69bc-2706-48fe-a361-cce1ad6eb68a/FLE230240-Verhalen-WindDay-A4-ONLINE-DV.pdf

Een video van deze dag is hier te zien: www.youtube.com/watch?v=pVOEUFTsiQE&t=8s

Aanvullend onderdeel van WindDay was de excursie op 16 juni over windenergie in Flevoland, georganiseerd door provincie Flevoland. Een enthousiaste groep deelnemers werd de hele dag rondgereden met een bus door Flevoland om meer te leren over de impact van windenergie op de omgeving. Werknemers uit uiteenlopende sectoren hadden zich aangemeld: van de GGD, tot Tata Steel, windbedrijven, natuurorganisaties en meer. De route ging langs onder andere het Windexperience Centre 11 Beaufort, Urk, en verschillende windbedrijven. Dit gaf de deelnemers een mooi beeld van windprovincie Flevoland. Ook was er op Urk een paneldiscussie over windenergie en visserij, met Henk Kouwenhoven van Vattenfall en Jurie Post, visser met een familiebedrijf op Urk.

Bekijk de video van de excursie hier: www.youtube.com/watch?v=Y7WaViM1wGI&t=7s

6. Moties

a. Boerenmolens

De motie 'boerenmolens' verzocht het college van Gedeputeerde Staten onderzoek te doen naar het verhogen van de toegestane tiphoogte bij kleine windmolens naar 22 meter op veelal agrarische bedrijven. Boerenmolens betreffen kleine windmolens in het buitengebied voor eigen gebruik. In Q1 2023 zijn Provinciale Staten geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek.

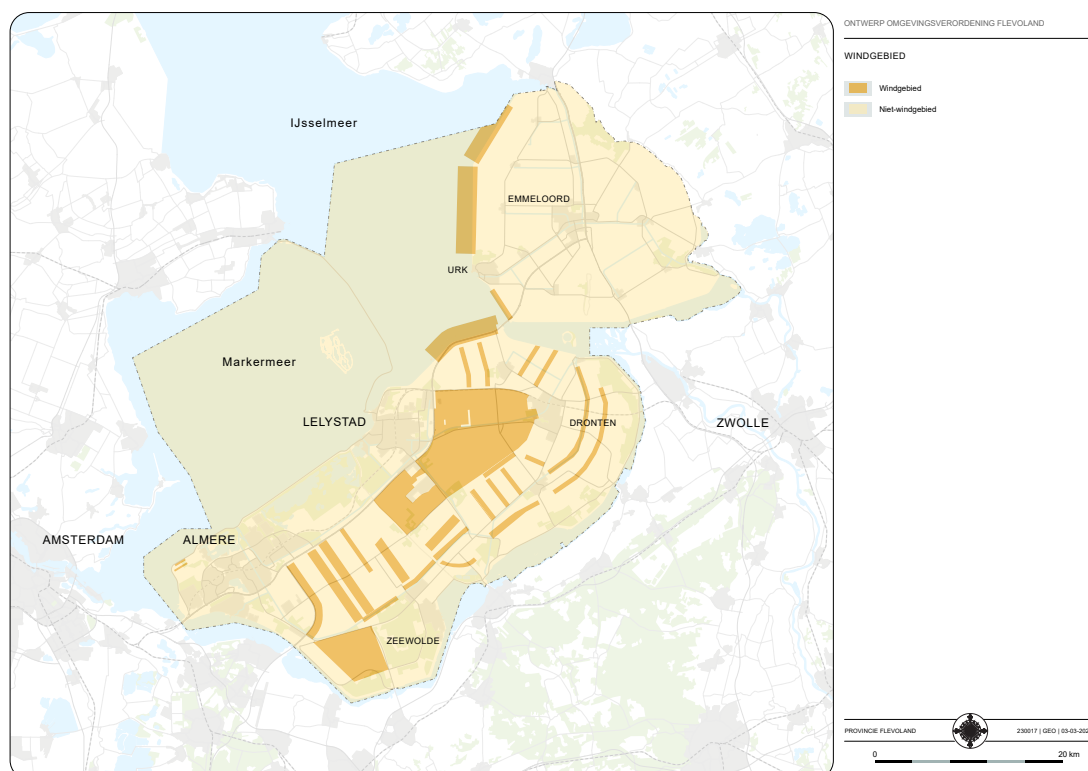
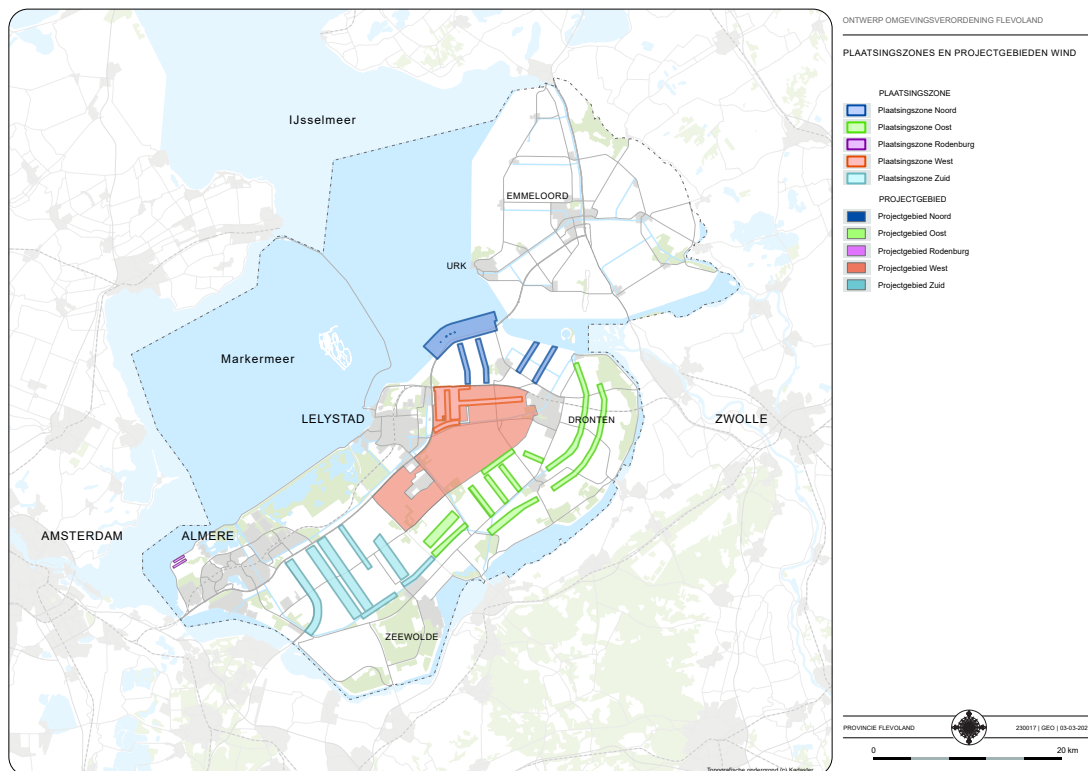
In Q2 2023 is de motie 'boerenmolens' beeldvormend behandeld in de Statencommissie Ruimte, Natuur en Duurzaamheid (RND). In deze beeldvormende sessie zijn de kaders en afwegingen gepresenteerd en bediscussieerd alsmede de ingekomen reacties van agrariërs. De commissie heeft positief geoordeeld over het verhogen van de tiphoogte van 15 meter naar 22 meter binnen een aantal randvoorwaarden. In Q3/Q4 worden deze randvoorwaarden door Gedeputeerde Staten (GS) verder uitgewerkt.

Vervolgens zal de Omgevingsverordening moeten worden aangepast aan de nieuwe kaders.

b. Niet meer windmolens

Provinciale Staten hebben op 29 juni 2022 met de motie 'Niet meer windmolens in Flevoland' duidelijk aangegeven dat het vestigen van nieuw windparken in Flevoland niet meer gewenst is. In Q2 2023 heeft Provinciale Staten de gewijzigde verordening in ontwerp vastgesteld. Tijdens de periode van inzage zijn vier zienswijzen ingediend. In Q4 2023 zal de partiel gewijzigde Omgevingsverordening met antwoordnota ter besluitvorming aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

c. Handhaven windplan West

Provinciale Staten hebben op 26 april 2023 met de motie 'Handhaven Windplan West' het college opgedragen enkel medewerking te verlenen aan initiatieven passend binnen het windgebied, projectgebied West en de plaatsingszone West. In de mededeling 3119580 op 14 juni heeft het college de Provincie Staten hierover geïnformeerd; de inhoud van de motie is bestuurlijk mede gedeeld en besproken met de Vereniging Windplan West en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

7. Verkenning uitstel sanering windmolens

In het windbeleid van de provincie Flevoland is het de bedoeling dat oude windmolens worden gesaneerd om plaats te maken voor nieuwe windmolens. In 2022 is vanuit de samenleving de vraag aan Gedeputeerde Staten gesteld of het wenselijk is om de sanering uit te stellen om zo minder afhankelijk te zijn van buitenlandse energieproducenten. Met tijdelijk dubbeldraaien kan meer duurzame energie worden opgewekt. Gedeputeerde Staten hebben aangegeven bereid te zijn om een verkenning te starten met de voorwaarde dat een overgroot deel van de inkomsten van een mogelijke uitstel van de saneringsopgave ten gunste van de Flevolandse samenleving komen.

Middels een mededeling (#3108137) in mei 2023 zijn Provinciale Staten geïnformeerd over het vervolg van de verkenning. Hierin is aangegeven dat het college uitstel van sanering van windmolens niet haalbaar acht. Argumenten zijn ondermeer het ontbreken van draagvlak bij Provinciale Staten voor het dubbeldraaien, de afgenomen noodzaak voor een maatschappelijk fonds, de beperkte mogelijkheid voor uitstel van sanering (alleen haalbaar bij windpark Zeewolde) en de benodigde besluitvorming over afwijking van het Regioplan en Omgevingsverordening.

8. Windparken

a. Windpark Zeewolde (projectgebied Zuid)

Het windpark Zeewolde is op 26 augustus 2022 officieel geopend. Het nieuwe windpark bestaat uit 91 nieuwe windmolens met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 350 MegaWatt (MW). Dit windpark betreft een samenwerking van Windpark Zeewolde bv (83 molens), Eneco en Pure Energy (ieder 4 molens). Hierbij worden circa 220 bestaande windmolens met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 210 MW gesaneerd.

Tot 2026 is er een overgangsperiode waarbij zowel de oude als nieuwe molens energie opwekken. Dit wordt dubbeldraaien genoemd. Na 2026 zijn alle oude molens buiten bedrijf gesteld en gesaneerd. Op dit moment (stand van zaken mei 2023) zijn 37 bestaande molens gesaneerd.

www.windparkzeewolde.nl

b. Windplanblauw (Projectgebied Noord)

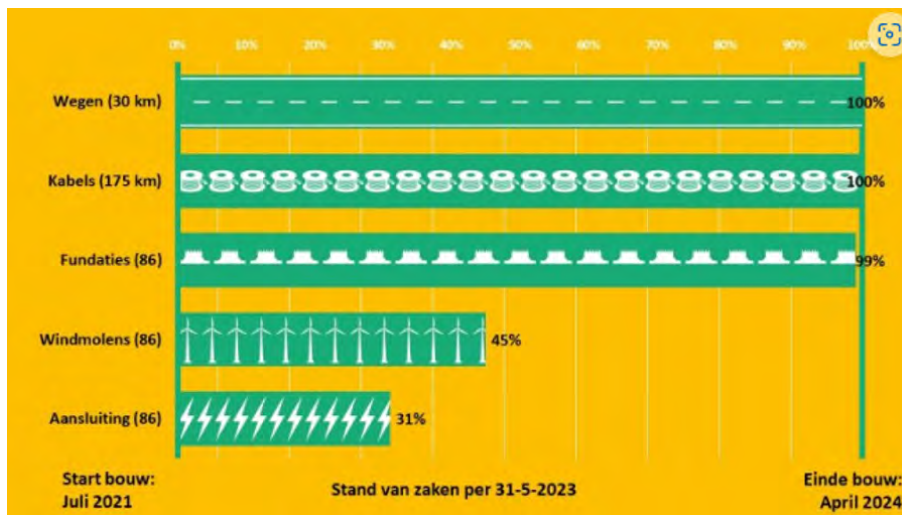
In projectgebied Noord ontwikkelen Vattenfall (offshore parkdeel) en windvereniging SwifterwinT (onshore parkdeel) samen het Windplanblauw. Dit windpark zal bestaan uit 61 windmolens met een gezamenlijk opgesteld vermogen van circa 340 MW. Het windpark is grotendeels gerealiseerd. Op dit moment zijn de offshore windmolens langs de IJsselmeer dijk in aanbouw. De bouwfase zal eind 2023 worden afgerond. Dit windpark komt in plaats van 74 bestaande windmolens met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 100 MW. Op dit moment (stand van zaken mei 2023) zijn 50 bestaande molens gesaneerd. De sanering zal eind 2023 worden afgerond.

www.windplanblauw.nl

c. Windplan Groen (projectgebied Oost)

In dit projectgebied werken 11 initiatiefgroepen, bestaande uit grondeigenaren, bewonersgroepen, windturbine-eigenaren en windenergieontwikkelaars samen in Windkoepel Groen.

Windplan Groen voorziet in de realisatie van 86 nieuwe windmolens met een gezamenlijk opgesteld vermogen van circa 500 MW. Dit windplan komt in de plaats van 70 bestaande windmolens met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 107 MW. Het nieuw te ontwikkelen windpark Eolienne van 4 windmolens met 28 te saneren windmolens is een separate ontwikkeling dat is uitgesteld. Op dit moment (stand van zaken mei 2023) zijn 59 bestaande molens gesaneerd. De Meeuwentocht met 10 windmolens zal in 2029 worden gesaneerd.

Bron: Website Windplan Groen

Eind mei is ongeveer 45 procent van het nieuwe windpark gebouwd. Deze windmolens leveren nu 31 procent van het totaal te bouwen vermogen aan het elektriciteitsnet.

Op dit moment wordt gewerkt aan de opbouw van de windmolens van windpark Ansjovisstroom, Oldebroekertocht, Hogevaart Zuid, Windpark Hanze en Zeebiestocht. De planning van de activiteiten worden op de website van windplan Groen weergegeven. Op zaterdag 10 juni heeft Windplan Groen een open dag gehouden voor geïnteresseerden. Hiertoe is de mogelijkheid geboden om informatie van diverse deskundigen in te winnen van de deelnemende bedrijven en de windmolenonderdelen van dicht bij te bekijken.

www.windplangroen.nl

d. Projectgebied West

In projectgebied West werken eigenaren van solitaire windmolens, WUR, ENGIE en Windshare samen aan een haalbaar project conform het Regioplan. Aangezien dit een energieproject is met een nationaal belang, valt dit windplan onder de Rijkscoördinatieregeling. Hierbij coördineert de Rijksoverheid de besluitvorming.

In de beeldvormende sessie van november 2022 Ruimte, Natuur en Duurzaamheid (RND) zijn de statenleden door de initiatiefnemers geïnformeerd dat door de hoogtebeperkingen van vliegveld Lelystad, er binnen de projectzone geen economisch haalbaar project gerealiseerd kan worden binnen de gestelde voorwaarden. Uit het peilen en toetsen-gesprek is door GS geconcludeerd dat medewerking verleend mag worden aan uitbreiding van de verkenning met het gebied Lelystad-Noord.

In het eerste kwartaal van 2023 zijn door Gedeputeerde Staten hierover afspraken gemaakt met de initiatiefnemers, de Rijksoverheid en gemeente Lelystad. Deze afspraken zijn op 31 maart 2023 vastgelegd in een intentieovereenkomst Windplan West. De Provinciale Staten zijn hierover op 31 maart 2023 geïnformeerd (#3085873).

Met de motie 'Handhaven Windplan West' op 26 april 2023 hebben Provinciale Staten het college opgedragen enkel medewerking te verlenen aan initiatieven passen binnen het windgebied, projectgebied West en de plaatsingszone West¹.

¹ Voor de actuele stand van zaken ten aanzien van Windplan West verwijzen wij u naar Provinciale Staten mededeling 3157478.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Provincie Flevoland
Visarenddreef 1
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Contact:

T 0320 – 265 265
E info@flevoland.nl
W www.flevoland.nl
September 2023